

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Hegedűs István ügyvéd , dr. Szendreiné dr. Zsoldos Enikő törvényes képviselő, valamint meghatalmazott által képviselt I.r., a dr. Hegedűs István ügyvéd által képviselt II.r., a dr. Hegedűs István ügyvéd meghatalmazott által képviselt III.r. **felpereseknek** az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalának Jogi Képviseleti Főosztálya által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése és egyéb iránti ügyében a Veszprém Megyei Bíróság 2009. november 12. napján meghozott 5.P.20.426/2009/20. számú ítélete ellen a felperesek részéről 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán a 2010. november 23. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, a feljegyzett illeték viseléséről szóló rendelkezésében részben megváltoztatja, a II.r. felperes által az állam javára fizetendő 16.800 (Tizenhatezer-nyolcszáz) Ft feljegyzett eljárási illetéket 21.000 (Huszonegyezer) Ft-ra felemeli.

Köteles a II.r. felperes megfizetni az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 24.000 (Huszonnégyezer) Ft, a III.r. felperes 33.600 (Harmincháromezer-hatszáz) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket, míg az ezt meghaladóan feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Kötelesek az I.r., II.r., III.r. felperesek egyetemlegesen az alperesnek 15 napon belül 10.000 (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget megfizetni.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az I.r.- II.r. és III.r. felperesek személyiségi jog megsértésének megállapítására és nem vagyoni kár megtérítésére - másodlagosan közérdekű bírság megfizetésére - irányuló kereseti kérelmét elutasította. Egyúttal kötelezte a felpereseket fizessenek meg az alperes részére egyetemlegesen 10.000 Ft perköltséget. Kötelezte az elsőfokú bíróság a II.r. felperest az állam javára fizessen meg 16.800 Ft feljegyzett eljárási illetéket azzal, hogy további 67.200 Ft feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad.

A megyei bíróság ítéletének indokolásában rögzítette, hogy az autizmussal élő kiskorú I.r. felperes édesapja a II.r. felperes. A III.r. felperes olyan egyesületként működő társadalmi szervezet, melynek célja a főként autista Asperger-szindrómás, magatartászavarral küzdő, sajátos nevelési igényű gyermekeknek és megváltozott munkaképességű fiataloknak az oktatása, nevelése, napközbeni elhelyezése, szabadidős tevékenységének megszervezése, foglalkoztatásának megoldása. A III.r. felperes céljai között szerepel, hogy elősegítse a sérült, sajátos nevelési igényű gyermekek társadalomba való hatékonyabb beilleszkedését, integrációját, megakadályozza a teljes elszigetelődésüket, valamint családban maradásuk, nevelésük érdekében családtagjaikat megerősítse, támogassa.

A II.r. felperes és az I.r. felperes perben nem álló édesanyja között a Győri Városi Bíróságon P.22.811/2006. számon házasság felbontása iránt volt per folyamatban. A Győri Városi Bíróság 108. szám alatti ítéletével a peres felek házasságát felbontotta, és az I.r. felperest az anyánál helyezte el. A városi bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az I.r. felperes autista, majd részletesen kifejtette, milyen rendelkezésre álló adatok és bizonyítékok alapján jutott arra a meggyőződésre, hogy a peres felek gyermekei, így az I.r. felperes érdekét is az anyánál való elhelyezés szolgálja.

A Győri Városi Bíróság ítéletének indokolása tartalmazta a következő - a felperesek kereseti kérelmében sérelmezett - megállapítást is: „A bíróság megjegyzi azt, hogy a gyermekelhelyezés kérdésben nem tulajdonít perdöntő jelentőséget a "K"-t jelenlegi iskolájában ért szexuális zaklatásnak, ennek megtörténte rendkívül sajnálatos tény, de a bíróság szerint a jelenlegi társadalmi környezetben - sajnálatos módon - ilyen jellegű zaklatás bárhol és bármikor bekövetkezhet, amit nem lehet olyan módon a gyermeket gondozó szülő terhére értékelni, hogy a zaklatás bekövetkezte önmagában a másik szülőnél történ gyermekelhelyezést indokolná."

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a házassági bontóperben hozott ítélet az I.r. felperest az iskolájában ért szexuális zaklatás körében egyéb hivatkozást nem tartalmaz.

A megyei bíróság az alperes ellenkérelmében előadottakkal szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a III.r. felperes a 2003. évi CXXV. törvény (Ebtv.) 20. § /1/ bekezdés c./ pontja alapján a perben keresetőségi joggal rendelkezett.

Az I.r., II.r., III.r. felperesek kereseti kérelmével kapcsolatban megállapította, hogy az tartalmilag az Ebtv. 7. § /1/ bekezdésén, valamint 8. § g./ pontján alapul. Kifejtette, hogy az úgynevezett általános személyiségi jog megsértése megállapításának nincs jogszabályi alapja. Az ember méltósága, lelki egészséghez fűződő személyiségi joga megsértésére tett hivatkozás körében utalt a Ptk. 76. §-ában foglaltakra.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemben sérelmezett mondat nyelvtani és logikai értelmezése során arra az álláspontra helyezkedett, hogy a házassági bontóperben eljáró bíróság abban mindössze azon meggyőződését jutatta kifejezésre, mely szerint a gyermekelhelyezés kérdésében nem tulajdonít perdöntő jelentőséget az I.r. felperest a jelenlegi iskolájában ért szexuális zaklatásnak, és az önmagában a gyermeket gondozó szülő terhére nem értékelhető, a másik szülőnél történő gyermekelhelyezést nem indokolja. A városi bíróság kifejezésre jutatta azon álláspontját is, hogy ezen szexuális zaklatás megtörténtét rendkívül sajnálatos ténynek tartja, azonban a jelenlegi társadalmi környezetben ilyen jellegű zaklatás bárhol és bármikor bekövetkezhet.

A megyei bíróság rámutatott: Nem fogadható el a felperesek által képviselt azon értelmezés, mely szerint a városi bíróság ítélete indokolásában azt a véleményét fogalmazta meg, hogy az I.r. felperest kifejezetten autista személyiségével összefüggésben, és kifejezetten őt érheti bárhol és bármikor szexuális zaklatás. Álláspontja szerint a felperesek az általuk sérelmezett mondatot szövegkörnyezetéből kiragadva tévesen értelmezték. A megyei bíróság hangsúlyozta, hogy a házasság felbontása iránti perben a városi bíróság a Pp. 220. § /1/ bekezdésében és a Pp. 221. § /1/ bekezdésében írt indokolási kötelezettségének tett eleget, és ezzel kapcsolatban az sem állapítható meg, hogy a sérelmezett kitétel kifejezőmódjában sértő, bántó, vagy lealázó lenne. Rögzítette, hogy a városi bíróság ítéletében írtak nem tartalmazznak egyebet, mint az 1997. évi LXVI. törvény (Bsztv.) 3. § -a szerinti független döntés során a bizonyítás eredményének a Pp. 206. § /1/

bekezdésének megfelelő mérlegelésen alapuló bírói értékelést és meggyőződést.

A II.r. felperes által érvényesített kereseti kérelem körében kiemelte, hogy e vonatkozásban az Ebtv. megsértésére alapított személyiségi jogsértés fogalmilag kizárt tekintettel arra, hogy a bíróság ítéletének vitatott kitétele a II.r. felperest közvetlenül nem érintette. A III.r. felperes kereseti kérelme pedig azért nem foghatott helyt, mert az I.r. felperes kereseti kérelme sem alapos. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a Ptk. 339. § /1/ bekezdésében írtakra figyelemmel jogsértés hiányában nem vagyoni kártérítés megállapítására nincs lehetőség.

A megyei bíróság a perköltségről a Pp. 78. § /1/ bekezdés, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 13. § /2/ és 14. §-a alapján rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, melyben annak megváltoztatását kérték akként, hogy az ítélőtábla mindhárom felperes vonatkozásában teljes körűen adjon helyt a kereseti kérelemnek.

Előadták, hogy a megyei bíróság tévedett, amikor arra a jogi következtetésre jutott: a városi bíróság ítéletének sérelmezett kitétele nem jogellenes és nem sértette az autizmussal élő I.r. felperes személyiségi jogait. Hangsúlyozták, hogy a szexuális zaklatás megtörténtét a sérelmezett ítélet indokolása tényként állapította meg. Hivatkoztak arra, hogy az Alkotmány 70/A. § /1/ bekezdésében megfogalmazott diszkrimináció tilalma az Alkotmánybíróság 34/1992. AB. határozatára, a 8/1990. (IV.23.) AB. határozatára, valamint a 23/1990. (X.31.) AB. határozatára tekintettel az úgynevezett „általános személyiségi jog” keretein belül az emberi méltósághoz való jog részeként értelmezendő. Hangsúlyozták, hogy minden embernek, így az autizmussal élő I.r. felperesnek is alkotmányos, nemzetközi egyezményekben garantált emberi joga, hogy sehol és semmikor ne legyen szexuális zaklatás áldozata, az eljáró bíróságnak pedig kötelessége, hogy az I.r. felperes számára ezen jogát mindenkor és mindenhol biztosítsa.

Fenntartották azt az álláspontjukat, hogy a városi bíróság ítéletének indokolása az Ebtv. 1. §-ában megfogalmazott törvényi célra is figyelemmel sértette az egyenlő bánásmód követelményét. Hivatkoztak arra, hogy a személyiség jog bármely tartalmú sérelme megalapozza a kárpótlást, így a felperesek nem vagyoni kártérítés iránti igénye alapos. Utaltak arra, hogy a 34/1992. AB. határozat megfogalmazása szerint a nem vagyoni kártérítés alkalmazásának feltételeként nem lehet objektív kritériumokat felállítani.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint a megyei bíróság helyesen

állapította meg, hogy a felperesek a városi bíróság ítéletének a kereseti kérelem alapjául szolgáló mondatát szövegkörnyezetéből kiragadva, tévesen értelmezték. A fellebbezésben írtakra figyelemmel előadta, hogy a házasság felbontására irányuló perben a bíróságnak nem volt és nem is lehetett az a feladata, hogy „garantálja” a szexuális zaklatástól mentes emberi életet, így az I.r. felperes ilyen jogainak biztosítása nem az adott ügyben eljáró bíróság kötelezettsége volt.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárás a szükséges és egyben elégséges körben lefolytatta, a bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. § /1/ bekezdésének megfelelő mérlegelésével helyes tényállást állapított meg és abból helytálló jogi következtetést vont le, döntésével, annak indokolásával az ítélet tábla teljes körűen egyetért.

Helytállóan állapította meg a megyei bíróság, hogy a Győri Városi Bíróság ítélete az I.r. felperest az iskolájában ért szexuális zaklatás körében a kereseti kérelem alapjául szolgáló megállapítást meghaladóan egyéb hivatkozást nem tartalmaz. A városi bíróság ítéletének indokolása ugyanígy tényként tartalmazta, hogy az I.r. felperes autizmussal élő kiskorú gyermek. A házasság felbontására irányuló per során a városi bíróság az I.r. felperes elhelyezése körén belül értékelte a gyermeket ért szexuális zaklatást, de ezt meghaladóan ez a cselekmény nem képezte a házassági bontóper tárgyát. Erre tekintettel a felperesek fellebbezésükben tévesen hivatkoztak arra, hogy a városi bíróságnak az előtte folyamatban lévő, a II.r. felperes és házastársa házasságának felbontására irányuló eljárásban az lett volna kötelessége, hogy biztosítsa az I.r. felperes számára a szexuális zaklatástól mentes életet.

A felperesek alaptalanul hivatkoztak fellebbezésükben arra, hogy a sérelmezett mondat az I.r. felperes vonatkozásában diszkriminatív jellegű. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a városi bíróság ítéletének indokolása nem tartalmaz olyan megállapítást, amely az I.r. felperest ért szexuális zaklatást összefüggésbe hozná az I.r. felperes egészségi állapotával.

A sérelmezett mondat sem önmagában, sem szövegösszefüggésében nem tartalmaz olyan megállapítást, és még burkoltan sem utal arra, hogy az I.r. felperes állapota miatt került volna sor a szexuális zaklatásra, illetőleg hogy az I.r. felperes másokhoz képest - fogyatékosága miatt - fokozottabban lenne kitéve szexuális zaklatásnak.

Alaptalanul hivatkoztak a fellebbezésben a felperesek arra is, hogy személyiségi jog bármely tartalmú sérelme megalapozza a nem vagyoni kárpótlást. A Legfelsőbb Bíróság által követett, helyesnek tartott és elfogadott gyakorlat megköveteli a nem vagyoni kár bekövetkeztének vizsgálatát, ami arra ad választ, hogy a felrótt magatartás eredményeként - adott esetben a kívülágban is észlelhető módon - csökkent-e a személy testi vagy lelki életminősége, illetve hátrányosan változott-e a jogi személy autonómiája, értékelése. Amennyiben igen, tehát a személyhez fűződő megsértése nyomán valamilyen pótolandó hiány keletkezett, akkor - és csak ebben az esetben - állapítható meg a nem vagyoni kár és megalapozott az e tárgyú igény. (BH. 2006.318.)

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a per fő tárgya tekintetében a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 253. § /3/ bekezdésében írtakra tekintettel az ítéltábla a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül bírálta felül az elsőfokú ítéletet. Ennek során megállapította, hogy a megyei bíróság tévesen rendelkezett a II.r. felperes által fizetendő feljegyzett eljárási illeték összegéről. A II.r. felperes a személyiségi jogsértés megállapítása, valamint nem vagyoni kártérítés megfizetése iránt terjesztett elő keresetet. A megállapítás iránti kereseti kérelem általában beolvad a kártérítés iránti igénybe (BH.1999.250.). Így a pertárgy értékének meghatározásánál a kártérítésként követelt összeg az irányadó. Ha azonban a megállapítás iránti kereseti kérelem esetén az illetékszámítás alapjául szolgáló, az Itv. 39. § /3/ bekezdése szerinti pertárgyérték a kártérítés összegét meghaladja, úgy a kereseti illeték összege a meg nem határozható perértékhez igazodik. Ezért a II.r. felperes által fizetendő feljegyzett kereseti illeték összege helyesen 21.000 Ft.

A feljegyzett fellebbezési illeték viseléséről az ítéltábla a Pp.239.§ és Pp.78.§ /1/ bekezdés valamint a 6/1986 (VI.26.) IM. r. 13.§ /1/ és /2/ bekezdése valamint 14.§-a alapján határozott.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a Pp. 239. § és Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján kötelesek az alperes másodfokú eljárásban felmerült költségei megtérítésére. Az alperesi jogtanácsos munkadíját a kifejtett jogi képviselői tevékenység mérlegelésével az ítéltábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § /1/ - /3/, /5/ és /6/ bekezdései alapján állapította meg.

Győr, 2010. évi november hó 23. napján

Dr. Lezsák József sk.
a tanács elnöke

Dr. Szalay Róbert sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

Tisztviselő